

KIAULIŲ REPRODUKCIJOS IR KVĖPAVIMO SINDROMO VIRUSO SEROEPIZOOTINIAI TYRIMAI LIETUVOS KIAULININKYSTĖS ŪKIUOSE

Marija Stankevičienė*, Arūnas Stankevičius**

*Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-3022 Kaunas, tel.: 8-37 363143, el. paštas: marija@lva.lt,

**Lietuvos veterinarijos institutas, Instituto g. 2, LT-4230 Kaišiadorys, tel.: 8 346 60691, el. paštas: arusta@one.lt

Santrauka. Pagrindinis šių tyrimų tikslas buvo išsiaiškinti kiaulių reprodukcijos ir kvėpavimo sindromo viruso (KRKSV) paplitimą Lietuvos kiaulių populiacijoje. Specifiniams KRKSV antikūnams nustatyti 1997?2001 m. buvo surinkti ir IFA (IDEXX) ištirti 3327 kiaulių kraujo serumo mėginiai. Serologiškai KRKSV atžvilgiu teigiamų mėginių statistiškai patikimai daugiau (61,6 %) nustatyta 1997 m., kai KRKS pirmą kartą diagnozuotas Lietuvoje. Vėliau, 1998?2001 m., serologiškai KRKSV atžvilgiu teigiamų mėginių tarp visų atitinkamais metais paimtų ir tirtų mėginių buvo mažiau: atitinkamai 38,7 %, 40,7 %, 36,1 % ir 29,2 %. Vidutinis metinis serologiškai KRKSV atžvilgiu teigiamų mėginių skaičius (42,2 %) rodo, kad Lietuvos kiaulių populiacijoje yra pakankamai daug kiaulių, turėjusių kontaktą su šiuo virusu. Be to, šis virusas plačiai paplitęs ? 19 iš 23 tirtų rajonų. Paanalizavus seroepizootinę situaciją veisliniuose Lietuvos kiaulininkystės ūkiuose, paaiškėjo, kad net 6-ių ūkių fermose serologiškai KRKSV atžvilgiu teigiamų kiaulių yra nuo 50,4 % iki 96,2 %. Tik dviejų ūkių visi tirti kiaulių kraujo serumo mėginiai KRKSV atžvilgiu buvo neigiami. Vietinių Lietuvos baltųjų kiaulių kraujo serumo mėginiuose specifinių KRKSV antikūnų nustatyta statistiškai patikimai mažiau negu kitų veislių kiaulių kraujo serumo mėginiuose ($p < 0,05$). Kiaulių bandos didumo įtakos KRKSV paplitimui tyrimų rezultatai rodo, kad tarp mėginių, paimtų dideliuose kiaulininkystės ūkiuose, serologiškai teigiamų yra dvigubai daugiau negu tarp mėginių, paimtų mažuose ūkiuose, atitinkamai 63,4-66,3 % ir 22-37 % ($p < 0,05$). Nenustatyta, kad statistiškai patikimai kurioje nors kiaulių grupėje (įvairaus amžiaus paršelių, kiaulaičių, paršavedžių ir kuilių) KRKSV infekcija būtų labiau paplitusi.

Raktažodžiai: kiaulių reprodukcijos ir kvėpavimo sindromo virusas (KRKSV), serologiniai viruso paplitimo tyrimai, KRKSV antikūnai, kiaulės.